

Muharrem aýynyň we Aşura gününiň fazileti.

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.

Musulmanlaryň Hijri ýyl hasaby boýunça birinji aý bolan, Muharrem aýynyň fazileti (üstünligi) we bu aýda oraza tutmagyň sogaby barada, Ebu Hureýreden (radiallahu anh) rowayat edilen hadysda, Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle aýtdy:

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : أفضل الصيام بعد رمضان شهر الله المحرم

“Ramazan aýyndan soňra tutulan iň faziletli (sogaply) oraza, Allahyň aýy bolan Muharrem aýynda tutulan orazadır.”¹

Şonuň üçin musulmanlar bu aýda has köpräk agyz beklemäge çalyşmaly. Hususanam Muharrem aýynyň 10-njy günü bolan aşura günü oraza tutmak örän sogaplydyr.

Ýagny aşura günü diýmek: Hijri ýylynyň ilkinji aýy bolan Muharrem aýynyň 10-nji günü diýmekdir.

Ibn Abbasdan (radiallahu anhuma) habar berilmegine görä:

عن ابن عباس رضي الله عنهمما قال: قدم النبي صلى الله عليه وسلم المدينة فرأى اليهود تصوم يوم عاشوراء فقال

ما هذا؟ قالوا: هذا يوم صالح، هذا يوم نجى الله بنى إسرائيل من عدوهم فصاموه بموسى منكم، فصامه وأمر بصيامه

“Haçanda Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) Medinä gelende, ýehudylaryň aşura günü oraza tutýandyklaryny görüdö we onuň sebäbini sorady. Olar (Ýehudylar): Bu gün salyh (gowy) gündür. Allah Tagala bu günde Ýehudylary duşmanlaryndan halas etdi we (şonuň üçin) Musa (aleýhis salam) (bu gün) agyz bekledi diýdiler. Şonda Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) (Ýehudylara): Biz Musa Pygambere (aleýhis salam) sizden has laýkdyrys diýdi we ol gün oraza tutdy we agyz beklemegi buýurdu”²

في رواية مسلم: هذا يوم عظيم أنجى الله فيه موسى وقومه وغرق فرعون وقومه

Başga rowayatda şeýle habar berilýär: **“Bu beýik gündür. Allah Tagala bu günde Musa (aleýhis salam) we kowumyny halas etdi we Firun we kowumyny gark etdi”** diýdiler.³

وقال النبي صلى الله عليه وسلم: صيام يوم عاشوراء، إنني أحتسب على الله أن يكفر السنة التي قبله

Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) Aşura gününiň fazileti (sogaby) barada şeýle diýyär: **“Aşura günü tutulan orazanyň, özünden öňki bir ýylyň günälerine kefarat bolmagyny Allah Tagaladan umyt edýarin”** diýyär.⁴

Kefarat: Bir günäniň bagışlanmagy üçin onuň ýerine edilen amaldyr.

روى عبد الله بن عباس رضي الله عنهمما قال: حين صام رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم عاشوراء وأمر بصيامه قالوا: يا رسول الله، إنه يوم تعظمه اليهود والنصارى، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: فإذا كان العام المقبل إن شاء الله صمنا اليوم التاسع، قال: فلم يأتِ العام المقبل حتى توفي رسول الله صلى الله عليه وسلم.

Abdullah bin Abbasdan (radiallahu anhuma) rowayat edilýär: Haçanda Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) Aşura günü oraza tutmagy buýrup, özi hem oraza tutanda. Sahabalar Oňa: **Ya Resulullah: Bu gün Ýehudy we Hristianlaryı tagzym edýän günüdür** diýdiler. Şonda Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem): **Geljek ýyl inşa Allah dokuzynada oraza tutarys** diýip, jogap berdi. **Geljek ýyl bolsa, (Muharrem aýy) gelmeden Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) wepat etti.**⁵

Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) Muharrem aýynyň 10-njy ýagny Aşura gününiň öň ýany 9-njy gün hem agyz beklemegi niýet edýär. Emma wepat edenligi üçin tutyp bilmeýär.

Şonuň üçin alymlarymyzyň belleýishi ýaly Aşura gününiň bir gün öň ýany 9 we 10 ýa-da ertesi günü ýagny 10-11 günlerini jübüt edip oraza tutmak has sogaplydyr.

Aşuranyň bir gün öňünden ýa-da bir gün soňundan goşup iki gün edip oraza tutmagyň sebäbi bolsa, Ymam Newewi, Şeýhul Islam Ibn Teýmiýye, Şeýhul Islam Ibn Hajeriň habar berişleri ýaly: Ýehudy we Hristianlara muhalefet etmek ýagny olaryň edeniniň tersini etmek we olara meňzemezlik üçindir. Çünkü olar diňe bir gün agyz beklärlerdi.

Eger biri Aşura gününiň öňünden ýa-da soňundan bir gün goşman diňe Aşura günü oraza tutmak bolýarmy diýip sorasa?

Jogap hökmünde: Hawa diňe bir gün ýagny Aşura günü oraza tutmak bolýar. Emma Aşura gününe öňünden ýa-da soňundan bir gün goşup ýagny jübüt edip, agyz beklemek has sogaply bolar. Bu Pygamberimiziň (sallallahu aleýhi we sellem) sünnetidir. Çünkü Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem): **Geljek ýyl inşaAllah dokuzynada oraza tutarys** diýyar. Pygamberimiziň (sallallahu aleýhi we sellem) bu sözi barada Ibn Abbas (radiallahu anh): **Ýagny (Aşurany) dokuzy günü bilen birlikde tutarys diýmekdir** diýyar.⁶

Pygamberimiziň (sallallahu aleýhi we sellem) sünnetini öwrenip, amal edip, sünneti direltmekde we başgalaryna öwretmekde gaýrat edeliň.

1-Muslim. 1982

2-Buhari. 1865

3-Muslim

4-Muslim. 1976

5-Muslim. 1916

6-Fetawa el-Lejnetud-Daimetu lil-Buhus i'l-İlmiyéti we'l-İfta, Fetwa no: 13700.